



JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 29. august 2022
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Pierre Nydal
Sagsnr.: 2022-0030-7853
Dok.: 2535696

Endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1152 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1152 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 1. juli 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Britt Bager (KF).

Mattias Tesfaye

/

Thomas Højgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1152 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse opklaringsprocenten i sager vedrørende datingsvindel, og vil ministeren i forlængelse heraf redegøre for, om ministeren er enig med daværende retsordfører for Socialdemokratiet Trine Bramsen, som den 24. december 2017 til Berlingske i artiklen ”Søren Pape om datingsvindel: »Jeg forventer selvfølgelig, at politiet tager problematikken alvorligt«” om opklaring af datingsvindel udtalte at: “Denne type sager skal slet ikke ligge hos de lokale politikredse. Ikke et ondt ord, men det er de ikke gearret til at håndtere. Vi kan ikke forvente, at vores lokale politibetjente både kan rykke ud til indbrud og lave almindelig efterforskning, og samtidig være eksperter i IT-kriminalitet. Vi bliver nødt til at tage konsekvensen og rykke dem ind i en central enhed.”?”

Svar:

1. Datingsvindel skal vi tage alvorligt. Det er forkasteligt, at gerningspersoner opbygger personlige forhold til andre med det formål at udnytte en ofte fortrolig og følelsesmæssig relation til at svindle. Den økonomiske kriminalitet på internettet er under konstant udvikling, hvor gerningspersoner finder nye og kreative måder at svindle på. Det stiller krav til, at vores politi følger med udviklingen og løbende får de værktøjer, der er nødvendige for at komme it-kriminaliteten til livs.

Regeringen har derfor haft et vedvarende fokus på at styrke indsatsen mod it-kriminalitet generelt, herunder it-relateret økonomisk kriminalitet. Regeringen har iværksat flere tiltag siden regeringen tiltrådte, og der er dermed sket en udvikling på området siden udgivelsen af den artikel fra december 2017, som spørgeren henviser til.

Med oprettelsen af Nationalt Center for It-kriminalitet (tidligere ”LCIK”) i december 2018, der nu hører under National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK), har vi fået en national enhed, der varetager en række forebyggende indsatser mod it-kriminalitet, ligesom enheden er ansvarlig for anmeldelse, visitation og indledende efterforskning af it-relateret økonomisk kriminalitet. Det er bl.a. med til at sikre en ensartet og styrket indsats mod it-relateret kriminalitet, og samtidig sikrer det et samlet overblik over kriminalitetens omfang og udvikling.

Herudover vil jeg fremhæve flerårsaftalen for politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023, som regeringen sammen med bl.a. spørgerens parti indgik i december 2020. Med aftalen gennemføres bl.a. en række indsatser, der skal styrke indsatsen mod den kriminalitet, som sker digitalt. Der er bl.a. blevet etableret en digital politipatrulje, der f.eks. kan patruljere synligt i åbne grupper på sociale medier på internettet for at forebygge kriminalitet.

Endvidere har vi givet politiet bedre forudsætninger for at bekæmpe den komplekse it-relaterede kriminalitet, idet vi har samlet nogle af de mest specialiserede faglige miljøer i politiet på området i NSK, ligesom vi har tilført enheden ti årsværk til at styrke indsatsen yderligere. Hertil kommer, at enheden vil kunne bistå politikredsens efterforskninger af bl.a. it-relateret kriminalitet. Det forventes på sigt at få en række fordele for kvaliteten af efterforskningen på området.

Jeg ser således ikke på nuværende tidspunkt behov for at ændre ved opgavefordelingen mellem NSK og politikredsene i sager om it-relateret økonomisk kriminalitet, herunder sager om datingssvindel. Der skal dog ikke herske tvivl om, at regeringen følger udviklingen på området nøje og er klar til at tage yderligere skridt for at styrke indsatsen mod den digitale kriminalitet.

2. Justitsministeriet har desuden til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra National Enhed for Særlig Kriminalitet (NSK).

NSK oplyser, at datingsvindel er karakteriseret ved en online relation, hvor gerningspersonen opnår en høj grad af tillid hos forurettede ved daglig kontakt over en længere periode. Mens kontakten ofte indledes via sociale medier, herunder Tinder, Instagram og Facebook, flyttes dialogen efter gerningspersonens ønske ofte over til andre digitale platforme, chattjenester og i nogle tilfælde til e-mail.

Gerningspersonerne, der benytter falske identiteter, udnytter forurettedes følelsesmæssige involvering til at lokke penge eller andre værdier ud af vedkommende via konto-til-konto-overførsler. Datingsvindel fylder ikke meget i anmeldelsesbilledet, men det kan have store økonomiske og personlige konsekvenser for den enkelte.

NSK oplyser endvidere, at opgavefordelingen mellem NSK og politikredsene ved efterforskning af datingsvindel er den samme som ved efterforskning af øvrige anmeldelser om it-relateret økonomisk kriminalitet. Anmeldelser om it-relateret økonomisk kriminalitet modtages centralt i Nationalt Center for it-kriminalitet (NCIK). NCIK har ansvaret for at modtage anmeldelser og foretage den indledende efterforskning, hvor der bl.a. i videst muligt omfang skal ske sammenkædning af anmeldelser, der eksempelvis formodes at vedrøre samme gerningsperson. NCIK sender efterfølgende sagerne eller sagspakkerne (samling af flere anmeldelser med samme mistænkte) ud til politikredsene, som har ansvaret for at foretage den videre efterforskning og strafforfølgning.

Det er således den modtagende politikreds, der forestår den videre efterforskning, herunder iværksætter de relevante skridt sagen måtte give anledning til. Det kan efter en konkret vurdering eksempelvis være indhentning af retskendelser, udfærdigelse af retshjælpsbegæringer, gennemføre retsindgreb i udlandet, foretage efterforskning, afhøringer/sigtelser og eventuelt begære udlevering af en gerningsperson.

I helt særlige tilfælde, og efter en konkret vurdering, kan NSK selv forestå efterforskningen af meget kompleks it-relateret økonomisk kriminalitet.

Gældende for denne type af svindel er, at de reelle gerningspersoner kan være vanskelige at identificere, og at pengesporet ofte fører til udlandet, hvor efterforskningen er betinget af international retshjælp. Det gør det i praksis meget svært at få fat i bagmændene, og at få de penge, der er svindlet for, retur.”

3. Justitsministeriet har endvidere indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har undersøgt muligheden for at trække oplysninger fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) om opklaringsprocenten af datingsvindel.

POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem, der er opbygget således, at der journaliseres på en gerningskode, som knytter sig til en eller flere lovovertrædelser. I forbindelse med sagens afslutning registreres en afgørelsestype, som angiver straffesagens resultat. POLSAS vil således kunne bruges som et redskab til at oplyse bl.a., hvor mange anmeldelser eller afgørelser der vedrører en given lovovertrædelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at der i POLSAS ikke findes selvstændige gerningskoder vedrørende ”datingsvindel”. Sager

vedrørende ”datingsvindel” vil efter omstændighederne kunne bestå i overtrædelse af forskellige regler i straffeloven. Det er derfor ikke muligt ved elektronisk udtræk fra POLSAS at tilvejebringe de ønskede oplysninger. Det vil således forudsætte en omfattende manuel gennemgang af mange sager, hvis de ønskede oplysninger skal tilvejebringes.

Rigsadvokaten har foretaget et datatræk ved søgning på søgenøglen ”datingsvindel”. Søgenøgler er foruddefinerede ord og/eller begreber, der anvendes af politiet til at berige straffesager i POLSAS med yderligere data, og som løbende vurderes at kunne give en analysemæssig værdi afhængig af den enkelte kriminalitetsform. Der er ikke systemtekniske krav om anvendelsen af søgenøgler, og der sker løbende en revision af søgenøglerne baseret på udviklingen i kriminaliteten.

Søgenøgler kan anvendes på tværs af forskellige kriminalitetsformer og dermed forskellige gerningskoder. Hvis en sag ændrer karakter som et resultat af efterforskningen, vil dette også få betydning for de anvendte søgenøgler, der i større eller mindre grad skal ændres i takt hermed. Søgenøgler er således velegnede i analysemæssig kontekst, men er ikke oprettet med henblik på statistisk brug.

Det skal i den forbindelse særligt bemærkes, at da der er tale om søgenøgler, som ikke er obligatoriske at anvende for politiet, afhænger anvendelsesgraden af den enkelte sagsbehandler/politikreds. Søgenøglerne er derfor ikke en valid metode til statistisk at opgøre det reelle omfang af anmeldelser og domme, da en sådan opgørelse vil være behæftet med for stor usikkerhed.

Tabel 1. Antal anmeldelser markeret med søgenøgle 'datingsvindel', fordelt på anmeldelsesår (opgjort på sager og forhold)

Anmeldelsesår	2020	2021	2022	Total
Antal anmeldelser (sager)	274	355	136	765
Henlæggelser (sager)	172	156	33	361
Sigtelser (forhold)	54	91	2	147
Tiltaler (forhold)	45	20	0	65
Fældende afgørelser (forhold)	7	6	0	13

Bemærkninger:

Det bemærkes, at opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

I tabellen er data fordelt efter anmeldelsesåret.

Anmeldelser er opgjort efter antal sager. Det vil sige antallet af unikke journalnumre.

Sigtelser og afgørelser er opgjort efter antal forhold. Det vil sige hvor mange personer pr. journalnummer, der er blevet sigtet og afgjort.

Afgørelser er opgjort efter seneste afgørelse, hvortil afgørelsen kan være anket i mellemtiden. Derfor er afgørelserne ikke nødvendigvis endelige.

Data er opdateret den 2. juli 2022.”